

Освітньо-наукова програма 011 «Освітні, педагогічні науки»
Рівень вищої освіти – третій

Цикл професійної підготовки. Обов'язкові освітні компоненти

Силабус навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Назва курсу	Історія педагогіки та порівняльна педагогіка
Веб-сайт для курсу	http://do.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p><i>Мета курсу</i> – розвиток професійної компетентності майбутнього доктора філософії шляхом формування наукових уявлень про логіку розгортання всесвітнього історико-педагогічного процесу, осмислення закономірностей розвитку систем освіти і педагогічної науки в зарубіжних країнах, знайомство з сучасною методологією, методами та процедурами історико-педагогічного та порівняльно-педагогічного дослідження.</p> <p><i>Завдання курсу:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• систематизація знань щодо основних етапів, особливостей і тенденцій історичного розвитку освіти і педагогічної думки;• знайомство із сучасними зарубіжними системами та освітніми стратегіями провідних країн світу, їх позитивними та негативними аспектами, формування критичного та толерантного ставлення до зарубіжного досвіду;• формування спроможності самостійно визначати методологічні основи, методи, процедури історичного й компаративного аналізу педагогічних явищ, забезпечувати репрезентативність джерельної бази дослідження, адекватність оцінок та інтерпретацій.
Тривалість курсу	3 кредити, 90 годин Лекції – 12 год. (денна форма навчання), 6 год. (заочна форма навчання) Практичні заняття – 12 год. (денна форма навчання), 6 год. (заочна форма навчання) Самостійна робота – 66 год. (денна форма навчання), 78 год. (заочна форма навчання)
Результати навчання	Вивчення курсу сприяє набуттю: <i>Загальних компетентностей:</i> <ul style="list-style-type: none">• Здатність проектувати й здійснювати наукове дослідження на основі системного наукового світогляду, дослідницьких умінь та навичок; здатність до пошуку, оброблення та критичного аналізу інформації з різних джерел• Здатність використовувати теоретичні знання для аналізу та вирішення практичних ситуацій в науковій та педагогічній діяльності.• Здатність використовувати сучасні технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній та письмовій формах з метою презентації результатів наукового дослідження, спілкування з науковою спільнотою та експертної оцінки наукового знання• Здатність дотримуватися норм професійної етики та академічної

	<p>доброчесності.</p> <p><i>Спеціальних компетентностей:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до аналізу основних теорії та концепції педагогічної науки, синтезу педагогічних теорій, явищ та фактів. • Здатність адекватно використовувати науково-педагогічну термінологію, аналізувати освітній процес з позицій сучасних методологічних підходів. • Здатність до проблематизації сучасної педагогічної дійсності, прогнозування оптимальних шляхів вирішення актуальних проблем. • Здатність вибирати необхідні методи наукового дослідження з урахуванням завдань конкретного дослідження, використовувати технології наукової роботи, зокрема технології пошуку та аналізу науково-педагогічної інформації, аналізу понятійно-термінологічної системи, презентації результатів наукового дослідження. • Здатність проектувати, організовувати науково-педагогічне дослідження та здійснювати аналіз його результатів. • Здатність до написання й оформлення наукової праці, прилюдного захисту результатів своєї наукової роботи. • Здатність формувати репрезентативну джерельну базу історико-педагогічного дослідження та усвідомлено працювати з першоджерелами. • Здатність аналізувати педагогічні проблеми на основі принципів історизму, врахування сукупності фактів, зв'язку теорії з практикою, визначати шляхи використання ефективного історико-педагогічного й зарубіжного педагогічного досвіду у вітчизняній системі освіти, адекватно і толерантно ставитися до зарубіжного педагогічного досвіду. • Здатність обґрунтувати основні тенденції розвитку педагогічної теорії та практики в різних країнах і регіонах світу, основні етапи розвитку порівняльної педагогіки як науки. • Здатність розробки методологічного проекту компаративного дослідження, застосовувати методи порівняльної педагогіки.
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Загальна характеристика історії педагогіки як галузі педагогічного знання. Актуальність історії педагогіки як галузі педагогічного знання. Основні підходи до визначення предмету історико-педагогічної науки. Структура історії педагогіки. Ретроспективна, інтроспективна й прогностична функції історії педагогіки. Завдання історії педагогіки як науки й навчальної дисципліни. Теоретичне й практичне значення результатів історико-педагогічних досліджень.</p> <p>Тема 2. Методологія і методи історії педагогіки. Поняття про методологію. Структура методологічного знання. Метапатерни як філософський рівень методології історії педагогіки. Методологічні підходи в сучасних історико-педагогічних дослідженнях: формаційний, цивілізаційний, парадигмальний, культурологічний, системний, синергетичний, антропологічний. Наративний характер історико-педагогічного знання. Методи історико-педагогічного дослідження.</p> <p>Тема 3. Джерела історії педагогіки як науки. Характеристика основних видів джерел історії педагогіки. Особливості й пізнавальний потенціал усних, речових і писемних історико-педагогічних джерел. Забезпечення репрезентативності джерельної бази історико-педагогічного дослідження. Процедура формування сукупності джерел: пошук, виявлення і подальший відбір необхідних джерел; аналіз соціально-історичного контексту створення джерела і характеристика особистості його автора; – осмислення й інтерпретація змісту джерела.</p> <p>Тема 4. Предмет та основні етапи розвитку порівняльної педагогіки як</p>

	<p>галузі наукового знання. Предмет порівняльної педагогіки. Класичний (перед-історичний) етап – з найдавніших часів до XIX ст. Етап запозичень (за Дж. Бердеєм), або описовий період (за Д. Вілсоном), – XIX ст. Перші наукові дослідження та створення інституційної бази порівняльної педагогіки – початок XX ст. – початок Другої світової війни. період активізації розвитку методології науки (за Д. Вілсоном) – друга половина 50-х – 70-ті роки XX ст. Етап активізації розвитку методології порівняльної педагогіки (за Д. Вілсоном) - друга половина 50-х – 70-ті роки XX ст. Етап теоретичних змагань (за Д. Вілсоном) – 80-ті роки XX ст. – початок XXI ст.</p> <p>Тема 5. Проблема систем освіти в порівняльній педагогіці та їх порівняльний аналіз. Чинники розвитку освіти в сучасному світі. Особливості розвитку систем освіти в провідних країнах Європи (Велика Британія, Франція, Німеччина, Польща), Північної Америки (США, Канада) та Південно-Східної Азії (Китай, Японія). Підходи до реформування освітніх систем в зарубіжних країнах.</p> <p>Тема 6. Методологія і методи порівняльно-педагогічних досліджень. Кількісні та якісні підходи в порівняльній освіті. Міждисциплінарний вимір компаративних досліджень у галузі освіти. Визначення одиниць порівняння. Особливості порівняння освітніх систем, освітньої політики, навчальних програм та методів навчання, педагогічних інновацій та освітніх досягнень. Багаторівневий аналіз М. Брейя та М. Томаса. Методи порівняльно-педагогічних досліджень.</p>
<p>Орієнтація (на кого розрахований курс)</p>	<p>для третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки</p>
<p>Резюме викладача</p>	<p>Ваховський Леонід Цезаревич, доктор педагогічних наук, професор, проректор університету з наукової роботи</p>
<p>Інформація для підтримання зв'язку з викладачем</p>	<p>Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: e-mail: vakhovsky81@gmail.com</p>
<p>Попередня підготовка</p>	<p>Навчальні дисципліни «Філософія науки», «Управління науковими проектами та правові основи інтелектуальної власності й академічної доброчесності» (рівень доктор філософії (PhD), навчальні дисципліни з підготовки фахівців у галузі «освіта» (освітній рівень бакалавр, магістр)</p>
<p>Як навчатися?</p>	<p>Вивчення курсу передбачає формування фахових компетентностей, які складають важливе підґрунтя професійної компетентності здобувачів третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.</p> <p>Лекція передбачає взаємодію лектора зі здобувачами при розкритті системи уявлень щодо тих чи інших явищ, процесів, понять курсу, допомагає здобувачам осмислити проблему й дійти певного висновку, спонукає їх до цілеспрямованої практичної діяльності.</p> <p>Практичне заняття передбачає організацію викладачем детального розгляду здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань.</p> <p>Самостійна робота здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом.</p>

	Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Базові:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Артемова Л.В. Історія педагогіки України : підручник. Київ : Либідь, 2006. 424 с. • Бим-Бад Б.М. Об образовательном и практическом значении курса истории педагогики. <i>Теоретико-методологические вопросы истории педагогики.</i> Москва., 1986. С. 102-109. • Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. Київ. ДАКККіМ, 2008. 291 с. • Ваховський Л.Ц. Курс истории педагогики в контексте современного педагогического образования. <i>Высшее педагогическое образование: концепция, методология, пути реализации.</i> Луганск, 1992. С.113-114. • Ваховський Л.Ц. Методологія дослідження історико-педагогічного процесу: постановка проблеми. <i>Шлях освіти.</i> 2005. № 2. С.7-11. • Ваховський Л.Ц. Наратив у історико-педагогічному дослідженні: методологічний аналіз. <i>Шлях освіти.</i> 2007. № 1. С. 42-45. • Ваховський Л.Ц. Історія педагогіки як інтелектуальна історія. <i>Освіта та педагогічна наука.</i> 2019. № 2 (171). С. 69-76. • Ваховський Л.Ц. Репрезентативність джерельної бази історико-педагогічного дослідження. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</i> 2015. № 7, частина II. С. 264-271. • Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник ; за редакцією В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2004. 384 с. • Вульфсон Б.Л. Сравнительная педагогика. История и современные проблемы. Москва: УРАО, 2003, 232 с. • Галус О.М. Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка Київ : Вища школа, 2006. 216 с. • Джуринский А.Н. История педагогики: учеб. пособие для студ.педвузов. Москва : Владос,1999. – 432 с. • Джуринский, А. Н. Сравнительная педагогика : учебник для магистров. Москва : Издательство Юрайт, 2014. 440 с. • Исследование по сравнительному образованию: подходы и методы ; под ред. М. Брейя, Б. Адамсона, М. Мейсона. Луганск: «ФОП Сабов А.М.», 2015. 308 с. • Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Минск, 2004. 222 с • Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки: навч. посібник ; за ред. М. В. Левківського. Харків : ОВС, 2002. 240 с. • Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки: навч. посіб. / за ред. О. О. Любара. Київ : Знання, КОО, 2003. 450 с. • Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 300 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Донченко В. М. Зарубіжні моделі інтернаціоналізації вищої освіти. <i>Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.</i> 2014. № 6. С. 10-19. • Єгоров Г. Тенденції розвитку порівняльної педагогіки за кордоном. <i>Шлях освіти.</i> 1999. № 1. • Локшина О.І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ: Богданова А.М., 2009. 404 с. • Павловський К. Трансформація вищої освіти в 21 столітті: польський

	<p>погляд. Київ, 2005. - 230 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів в Західній Європі: спільності і розбіжності. Київ : Вища школа, 1997. 282с. • Розман І. Проблема персоніфікації розвитку зарубіжної освіти і педагогічної думки: досвід української педагогічної компартивістики. <i>Молодь і ринок</i>. 2018. №11 (166). С. 109-113. • Сисоева С.О. Компаративістика в сфері образования. <i>Педагогічний процес: теорія і практика</i>. 2014. №4. С.23-27. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> • Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua • Міністерство освіти і науки України https://mon.gov.ua/ua • Порівняльна професійна педагогіка. Міжнародний науковий фаховий журнал: http://khnu.km.ua/angl/j/arch.htm • Науковий журнал «Порівняльно-педагогічні студії» / The «Studies in Comparative Education»/ http://pps.udpu.edu.ua/ • CEDEFOP/ Publications and Resources https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources • UNESCO https://www.unesco.org • EERA https://eera-ecer.de/ 															
Необхідне устаткування	Наявність мультимедійного обладнання, доступу до мережі Internet.															
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Лекція (оглядова/тематична; лекція-бесіда, лекція-візуалізація) Практичні заняття (презентація / дискусія / повідомлення / виконання завдань/ самостійна робота з джерелами інформації															
Форми контролю	<i>Методи самоконтролю:</i> уміння самостійно оцінювати свої знання <i>Поточний контроль</i> здійснюється за допомогою тестування; усного опитування; письмового контролю. <i>Підсумковий контроль</i> – екзамен. Підсумковий контроль є сумою оцінок, отриманих здобувачем за виконання практичних завдань, контрольної модульної роботи, завдань для самостійної роботи. Максимальна оцінка становить 100 балів.															
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Вид діяльності</th> <th style="width: 50%;">Критерії оцінювання</th> <th style="width: 25%;">Бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Виконання практичних занять</td> <td>Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури.</td> <td>0-60</td> </tr> <tr> <td>Виконання завдань для самостійної роботи</td> <td>Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем.</td> <td>0-20</td> </tr> <tr> <td>Контрольна модульна робота</td> <td>Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю</td> <td>0-20</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Усього за курс</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Вид діяльності	Критерії оцінювання	Бали	Виконання практичних занять	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури.	0-60	Виконання завдань для самостійної роботи	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем.	0-20	Контрольна модульна робота	Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю	0-20	Усього за курс		100
Вид діяльності	Критерії оцінювання	Бали														
Виконання практичних занять	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури.	0-60														
Виконання завдань для самостійної роботи	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем.	0-20														
Контрольна модульна робота	Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю	0-20														
Усього за курс		100														
Формат і політика курсу	У курсі «Історія педагогіки та порівняльна педагогіка» логічно об'єднані тематичні блоки, що включають лекції, практичні заняття, поточні тестування, контрольну модульну роботу, консультації, спрямовані на формування програмних результатів. Практичні заняття включають елементи опитування, письмового тестування,															

	<p>бесід та обговорення, виконання завдань для самостійної роботи.</p> <p>Здобувач (аспірант) і викладач несуть спільну відповідальність за досягнення мети курсу, поважають один одного, неупереджено ставляться до думок і позицій інших щодо тих чи інших питань курсу.</p> <p>Викладач консультує аспіранта щодо змісту і особливостей виконання практичних завдань, завдань для самостійної роботи, питань, які були недостатньо зрозумілі під час вивчення курсу.</p>
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<p>У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polojakademdobro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. • Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. • Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Feedback курсу	<p>Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка</p>